

VANHEMPI ÄLÄ SULJE SILMIÄSI

Päihteiden käyttöön liittyy aina sekä fyysisiä että psyykkisiä merkkejä ja muutoksia. Murrosikä sinällään tuo mukanaan monenlaisia muutoksia, mutta vanhemmat tuntevat nuorensa parhaiten ja voivat reagoida muutoksiin nopeasti. Parempi puhua liian aikaisin kuin liian myöhään. Jos nuoren käytös muuttuu, on aina hyvä selvittää, mistä oikein on kyse.

Päätä kotiintuloajat! Valvo, että niitä noudatetaan.

Kysy ja tiedä, missä nuori on ollut, kenen kanssa ja mitä on tehty. Vaadi vastaukset!

Murrosiässä **harrastukset saattavat muuttua** tai loppua kokonaan. Jos yhtä aikaa ilmenee muita mieltä askarruttavia muutoksia, asiaa kannattaa selvittää.

Mökki- ja kotibileisiin liittyy usein päihteiden käyttöä.

Ota selvää, kenen kotona tai mökillä bileet ovat ja ovatko vanhemmat paikalla.

Kun nuori liittyy uuteen kaveriporukkaan, **selvitä millaisia uudet kaverit ovat**. Jos porukassa on ollut päihteiden käyttöä, toimi!

Yllättäen **lisääntynyt rahan tarve** on selvitettävä. Päihteiden käyttö kysyy rahaa, nuori voi lainata sitä, myydä tavaroita tai näpistellä.

Koulupinnaus on aina vakavasti otettava hälytysmerkki, jolloin tulee ottaa yhteys kouluun. Koulupinnaus ei johda automaattisesti päihteiden käyttöön, mutta päihteiden käyttö johtaa usein koulupinnaukseen.

Väsymys, välinpitämättömyys ja koulumenestyksen heikkeneminen vaativat aina valppautta ja yhteydenottoa kouluun! Valehteluun ja epärehellisyyteen tulee aina reagoida välittömästi.

Nuori haluaa välillä olla omissa oloissaan ja eristäytyä omaan huoneeseensa. Jos **eristäytyminen** jatkuu pitkään ja/ tai siihen liittyy muita huolestuttavia merkkejä, täytyy selvittää mistä oikein on kysymys.

Rikokset ovat usein ensimmäinen askel kohti poikkeavaa elämäntapaa. **Näpistely on aina vakava** asia, liittyi siihen päihteet tai ei.

Ole kiinnostunut, miten lapsesi tai nuoresi käyttää tietokonetta. Nykyinen tekniikka ja yhteydet mahdollistavat paljon, niin hyvässä kuin pahassakin.

Opeta lastasi/nuortasi sanomaan EI!